

Bezděz

Bezděz is een gemeente in de regio Liberec, district Česká Lípa, en telt ongeveer 300 inwoners. De gemeente is vooral bekend door de eeuwenoude kasteelruïne, die jaarlijks duizenden bezoekers lokt. Een bezoek aan het kasteel vergt echter wat energie. Door de rotsachtige ondergrond en een steile klim van een klein uurtje wordt de ingang van het kasteel bereikt. Het resultaat maakt echter veel goed.

Kort na 1185 bouwde de prinselijke villicus (= de Latijnse naam voor een bestuurder van een landgoed, dit in naam van diens bezitter) een hof op de plaats van het huidige dorp, van waaruit de kerk in barokstijl is bewaard, maar nog steeds met de originele romaanse apsis (= een halfronde, of veelhoekige, nisvormige ruimte aan een basilica, kerk, kathedraal of tempel). De binnenplaatsen lijken ook op fragmenten van het funderingsmetselwerk van een vierkant gebouw, ongeveer 50 meter ten noordoosten van de kerk.

In 1264 werd de koninklijke villicus hier voor het eerst schriftelijk vermeld, maar zijn functie liep ten einde, omdat kort daarna het koninklijke graf in het nieuw gebouwde kasteel van Bezděz in 1278 werd geplaatst.

In 1291 stichtte koning Wenceslas II een dorp onder het kasteel van de stad. De poging om een vierkant plein te maken op de vlakte tussen het oude dorp bij de Romaanse kerk en het struikgewas van het kasteel op weg naar het kasteel, is duidelijk te zien vanuit de plattegrond van het dorp. Na 1300 vraagt de nieuwe meester van het bebouwde kasteel, Hynek Berka van Dubá, de koning echter toestemming om de stadsrechten over te dragen aan de nieuw opgerichte Nový Bezděz, het huidige Bělá pod Bezdězem. Het gebrek aan water in het dorp heeft hier aanzienlijk toe bijgedragen.

De gemeentelijke kerk herbergt een kopie van de Monserat Zwarte Madonna, waarvan het origineel oorspronkelijk in de kasteelkapel was, waar de beroemde bedevaarten werden gehouden tot 1785. Na de afschaffing van het Benedictijner klooster in het kasteel van Bezděz, werd het standbeeld verplaatst naar de kerk in Doksany en werd het kasteel voor 50 kilogram goud verkocht als openbare steengroeve. Daarom zijn de meeste boerderijen in het dorp gebouwd van materiaal dat van de kasteelmuren afgebroken werd. In 1898 werd het dorp grotendeels verwoest door brand.

Bezienswaardigheden

Kasteel Bezděz

Bezděz is een van de meest interessante kastelen in Tsjechië. Als een van de weinigen overleefde het in zijn oorspronkelijke, schone vorm. Het werd niet omgebouwd tot een romantische zomerresidentie, noch werd het gesloopt zoals andere even beroemde kastelen. Dit is een van de redenen waarom er een zeldzame vroeg-gotische kasteelkapel en kruisweg bewaard zijn gebleven, die is bekleed met vele kapellen. De toren Bezděz, die 34 meter lang is, biedt een prachtig uitzicht op het landschap. Als het weer het toelaat, is het mogelijk om kilometers ver het landschap te bewonderen.

Het magische kasteel Bezděz komt tot leven met kostuumparades, theaters en middeleeuwse festiviteiten. Misschien is dit te wijten aan het alomtegenwoordige mysterie, of liever aan de bezoekers, in wiens hart de ziel van de legendarische veroveraar slaapt.

Stichting van het kasteel

De exacte datum van de oprichting van het kasteel is onbekend, misschien was het ergens tussen 1265 - 1278. Het is echter zeker dat het werd gebouwd door Přemysl Otakar II, die ook de stad met dezelfde naam onder het kasteel stichtte. Bezděz werd gebouwd als een fort en een representatieve zetel van de koning, dus er zijn geen boerderijgebouwen. Aangezien het kasteel in een relatief korte tijd werd voltooid, vertegenwoordigt het een uniforme stijl, namelijk de geavanceerde vroege gotiek.

Onvrijwillige gevangenis

Přemysl Otakar heeft niet lang van zijn prachtige kasteel genoten. In 1278 viel hij in de strijd om het Moravische veld. Ironisch genoeg werd Bezděz een onvrijwillige gevangenis voor zijn vrouw Kunhuta en zijn zoon, de zevenjarige Václav, de toekomstige koning. Beiden verhuisden heimelijk naar het kasteel in februari 1279. Al snel wist de koningin door een list uit het kasteel te ontsnappen. De jonge Václav bleef echter gevangen in het kasteel. Pas in 1283 keerde de gevangene, de toekomstige heerser over zijn vaderland, terug. Maar hij betaalde er een koninklijk losgeld voor in de vorm van 15.000 hryvnia-zilver (de munteenheid van Oekraïne) en verschillende kastelen.

Václav II. zat op de troon en misschien vanwege slechte herinneringen aan het kasteel en zijn gevangenis, werd Bezděz bewoond door Hynek Berka van Dubá. Hij en zijn zoon hielden het kasteel tot 1348. Het was in dit jaar dat de Tsjechische koning en Romeinse keizer Karel IV besloten dat de centrale macht moest worden versterkt. De verlossing van alle verpande koninklijke landgoederen zou moeten helpen. Om verdere verspreiding van eigendommen te voorkomen, stelde hij vast dat Bezděz (en andere belangrijke kastelen) nooit meer mochten verkocht worden. Karel IV hield erg van het kasteel en verbleef hier vele malen. Hij gaf ook persoonlijk opdracht tot de oprichting van de Grote Vijver (nu Máchovo jezero).

De bepalingen van de koning over het niet te verkopen van Bezděz en andere kastelen werden niet lang gerespecteerd. Al in 1398, twintig jaar na de dood van Karel, verpandde zijn zoon Wenceslas IV het kasteel aan zijn neef Prokop. Maar dit was zeer tegen de zin van de broer van Vaclav, Sigismund. Met een list lokte hij Prokop, verdreef hem en greep toen met geweld het kasteel.

De tijd van de Hussite-oorlogen was de periode, waarin de laatste van de familie Michalovic in 1468 viel. Bezděz raakte zodoende tientallen jaren in het bezit van vele prominente persoonlijkheden, zoals Tovačovští van Cimburk en de hoogste graven Jan van Janovice, voor wie het bezit van viskweken wijdverbreid was.

Het kasteel komt tot leven

Geruchten over de verborgen rijkdom van een monnik, die na de oprichting van een klooster in de nabijheid van het kasteel, brachten steeds meer schatzoekers naar het kasteel, wat de verval van het kasteel alleen maar versnelde. Bezděz verwoestte en veranderde geleidelijk in een ruïne.

Restauratiewerkzaamheden

Toenemende aanwezigheid van bewonderaars van het kasteel zorgde ervoor dat de Wallenstein, die het kasteel in het begin van de 19e eeuw terugkreeg, het kasteel herstelden en vernieuwden. In 1844 werden de daken gerepareerd en een grote toren gerestaureerd, waarbinnen een wenteltrap werd gebouwd. Verdere restauratiewerken kwamen in 1872 en daarna in het laatste decennium vóór de Eerste Wereldoorlog.

De reparatiewerkzaamheden gingen door tussen de oorlogen. Ze werden voor het eerst georganiseerd door de familie Waldstein met de steun van de

Monumentenraad en later in 1932 nam de Tsjechische Toeristenclub het beschermheerschap van de wederopbouw van Bezděz over.

>>> Bezděz 58 - Bezděz <<<